افزایش نگران‌کننده مصرف آب

در پی نگرانی از شیوع ویروس کرونا در تهران و همزمانی آن با خانه‌تکانی، مصرف آب تهران به صورت چشمگیری افزایش یافته است. به‌گزارش خبرگزاری صداوسیما، شرکت آب و فاضلاب استان تهران در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: در پی نگرانی از شیوع ویروس کرونا در تهران و ضرورت رعایت دوچندان نکات بهداشتی از سوی شهروندان و همچنین همزمانی آن با سنت نوروزی خانه‌تکانی، مصرف آب تهران به صورت چشمگیری افزایش یافته است. مصرف آب شهروندان تهرانی در روز جمعه ۹ اسفند ۹۸ از مرز سه میلیون مترمکعب عبور کرد که این میزان برای این مقطع از سال بالاست. افزایش مصرف آب در روزهای گذشته موجب افت فشار در برخی مناطق شهر تهران و قطع آب در شهرها و روستاهای پیرامونی شده است. از شهروندان استان تهران درخواست می‌شود ضمن رعایت دستورالعمل‌های بهداشت فردی تا حد امکان از مصارف غیرضروری مانند شست‌وشوی فرش، پتو، درها و پنجره‌ها خودداری شود.

کرونا باعث کسادی فعالیت‌های اقتصادی شده برای رهایی از این رکود چه راهکارهایی وجود دارد؟

اصناف در انتظار کمک

گروه اقتصاد

سال گذشته رشد اقتصادی کشور منفی بود که این رشد منفی گریبانگیر همه بخش‌های مختلف کشاورزی، خدماتی و صنعتی شد. امسال هم تا آخر پاییز رشد اقتصادی کشور منفی بود اما از شدت آن کاسته شد و انتظار می‌رفت در فصل زمستان اوضاع کمی بهبود یابد؛ اما بروز بیماری کرونا در هفته‌های اخیر، ضربه کاری دیگری به اقتصاد کشور وارد کرده تا با کاهش شدید تقاضا برای بسیاری از اقلام تولیدی، منفی شدن رشد اقتصادی کشور برای دومین سال متوالی قطعی شود. طبیعی است دو سال متوالی رشد اقتصادی منفی، جانی برای فعالیت اقتصادی نمی‌گذارد و کارگاه‌های اقتصادی و واحدهای صنفی را به تعدیل نیرو مجبور خواهد کرد. ژ خلوتی بازارها در روزهای اخیر، نگرانی شدید واحدهای تولیدی، توزیعی و صنفی را به دنبال داشته است. کاهش فروش در سطح کشور، موجبات زیان و ضرر فعالان اقتصادی را فراهم آورده است. صنوف مختلفی که بازار اصلی‌شان شب عید است، اکنون شدیداً دچار رکود شده‌اند چراکه ترس مردم از شیوع کرونا وضعیت خرید را کاهش داده است. اگر وضع به همین منوال پیش رود در سال آینده بسیاری از این واحدهای صنفی و تولیدی تعطیل شده یا با رکود مواجه می‌شوند و دست به تعدیل نیرو خواهند زد، بنابراین رکود حاکم بر بازار شب عید قطعاً بر اقتصاد کشور تأثیر می‌گذارد تا رشد منفی امسال، منفی‌تر هم شود. هرچند سلامت مردم و جلوگیری از شیوع بیماری در اولویت اصلی قرار دارد و باید به هر شکل تأمین شود اما امکان ضربه خوردن به برخی صنوف وجود دارد زیرا شرایط بازار به سمتی رفته است که برخی مشاغل دچار مشکل شده‌اند. در این زمینه ضروری است دولت به صنوف آسیب‌دیده کمک کند. حمایت از واحدهای صنفی در قالب ابزارهای موجود مانند رفع مشکلات تأمین اجتماعی، استمهال معوقات بانکی، اعطای معافیت‌ها یا بخشودگی مالیاتی می‌تواند باشد. در این وضعیت طبیعی است که دستگاه‌های دولتی وظیفه دارند برای نجات اصناف و واحدهای تولیدی وارد عمل شوند. تخفیف‌های مالیاتی، بیمه‌ای، امهال وام‌ها یا اعطای وام‌های جدید، امهال پرداخت قبوض خدماتی و عوارض شهرداری از جمله این پیشنهادهاست که دستگاه‌های دولتی در شرایط بحرانی اقتصاد می‌توانند اتخاذ کنند. تعلل در تصمیم‌گیری در زمینه نجات بخش تولید و توزیع و مصرف، می‌تواند به بیکاری گسترده در سال آینده بینجامد.

راه‌هایی برای نجات اصناف

۱) دولت هزینه قبوض خدماتی را ۱۲ ماه اقساطی کند و وزارت نفت و وزارت نیرو در دریافت هزینه آب، برق و گاز واحدهای تجاری تخفیف یا بخشودگی قائل شوند.
۲) سازمان تامین اجتماعی در دریافت سهم بیمه کارفرمایان به مدت چندماه امهال دهد.
۳) بانک مرکزی و شبکه بانکی در دریافت اقساط وام‌ها به مدت چند ماه امهال قائل شوند و وام‌های فوری با نرخ سود پایین به واحدهای اقتصادی پرداخت کنند.
۴) شبکه بانکی به میزان ۳ ماه حقوق معوق کارگران واحدهای دچار مشکل به کارفرمایان وام دهد.
۵) سازمان امور مالیاتی در محاسبه و دریافت مالیات بر درآمد واحدهای اقتصادی بخشودگی و تخفیف قائل شود.
۶) بانک مرکزی در صورت ضرورت با چاپ پول و اعطای خط اعتباری به کمک واحدهای اقتصادی و اصناف بیاید.

تجربه آمریکا در نجات واحدهای اقتصادی

تجربه بحران رکود اقتصادی در آمریکا در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ نشان می‌دهد دولت آمریکا برای نجات واحدهای اقتصادی، اقدام به چاپ گسترده پول کرد و با توزیع پول، هم تقاضا برای خرید محصولات تولید داخل را بالا برد و هم مانع تعطیلی این واحدها شد؛ بدین ترتیب با پذیرش تورم ناشی از افزایش چاپ پول، مانع بیکاری گسترده در آمریکا شد. به نظر می‌رسد این بار بد نیست مسؤولان اقتصادی کشورمان از آمریکا تقلید کنند.

تجربه نجات صنعت خودرو در سال ۱۳۹۴

در سال ۱۳۹۴ کمپینی با نام «خرید خودروی صفر ممنوع» در شبکه‌های اجتماعی شکل گرفت و بخشی از مشتریان به هوای کاهش شدید قیمت و افزایش کیفیت خودروهای داخلی به آن پیوستند. حرف اعضای کمپین موردنظر این بود که مشتریان باید خرید خودروهای داخلی را تحریم کنند تا درنهایت خودروسازان مجبور شوند از یک‌سو قیمت محصولات خود را کاهش داده و از آن سو کیفیت را نیز افزایش دهند. از نظر کمپینی‌ها، خودروسازان باید قیمت محصولات خود را به نصف یا حتی کمتر از نصف می‌رساندند و کیفیت را نیز تا حد قابل لمسی بالا می‌بردند. با رواج این کمپین، فروش خودروسازان به شدت کاهش یافت و خطر از دست رفتن اشتغال در صنعت خودرو قوت گرفت. نهایتا با دخالت دولت، بانک مرکزی بیش از ۲۰۰۰ میلیارد تومان پول چاپ کرد و در قالب وام‌های ۲۵ میلیون تومانی با اقساط ۴ تا ۵ ساله، عملا دومین صنعت بزرگ ایران را از ورطه‌ای خطرناک نجات داد. اکنون هم به نظر می‌رسد اختصاص یک خط اعتباری از جانب بانک مرکزی برای نجات واحدهای تولیدی و صنفی کوچک و متوسط در شرایط رکودی به تورمش می‌ارزد. یعنی دولت موظف است تورم را قربانی حفظ اشتغال کند.

> تخفیف‌های مالیاتی، بیمه‌ای، امهال وام‌ها یا اعطای وام‌های جدید، امهال پرداخت قبوض خدماتی و عوارض شهرداری از جمله این پیشنهادها است که دستگاه‌های دولتی در شرایط بحرانی اقتصاد می‌توانند اتخاذ کنند

> اختصاص یک خط اعتباری از جانب بانک مرکزی برای نجات واحدهای تولیدی و صنفی کوچک و متوسط در شرایط رکودی، به تورمش می‌ارزد. یعنی دولت موظف است تورم را قربانی حفظ اشتغال کند

مشکلات اصناف پس از کرونا

تعطیلی جای رونق را گرفته است

خسرو ابراهیمی نیا، رئیس اتحادیه تالار و پذیرایی تهران در این زمینه گفت: بحرانی اتفاق افتاده که همه جامعه با آن درگیر است و همه اصناف و اقتصاد ایران را تحت‌الشعاع قرار داده است و برون‌رفت از این وضعیت تنها همکاری و همیاری را می‌طلبد.

وی با بیان اینکه تالارهای پذیرایی در میان اصناف بیشترین آسیب را دیدند افزود: در صنف تالار و پذیرایی رویه اینگونه است که از یک یا دو ماه قبل بیعانه برای رزرو روز مدنظر از مشتری دریافت می‌شود تا در زمانی که قرارداد فسخ شود بخشی از آن به عنوان ضرر و زیان به واحد صنفی برسد اما طبق بخشنامه‌ای که به اتحادیه ما دادند باید کل مبالغی که از مشتریان دریافت کردیم را برگردانیم و فعالیت فعلاً به حالت تعلیق دربیاید.

ابراهیمی نیا تصریح کرد: این در حالی است که در ماه مبارک رجب بیشترین فعالیت متوجه صنف تالار و پذیرایی است و از آنجاکه ۱۱ ماه سال در رکود قرار داشتیم برنامه‌ریزی کرده بودیم تا بتوانیم در این ماه هزینه‌های واحد صنفی را پوشش دهیم که متاسفانه ویروس کرونا باعث شد تعطیلی جای رونق کار ما را بگیرد.

رییس اتحادیه تالار پذیرایی تهران ادامه داد: در این ماه عیدی کارکنان، تسویه حساب واحد صنفی و پرداخت و حقوق دستمزد را داریم که با هجوم مردم برای دریافت مبالغشان توان مالی واحدهای این صنف گرفته شده است. وی با بیان پیشنهاد و درخواستی از وزارت نیرو و وزارت نفت گفت: هزینه آب، برق، گاز، مالیات و بیمه بیشترین هزینه واحدهای صنفی تالار و پذیرایی را تشکیل می‌دهد که از دولت می‌خواهیم با توجه به مشکل پیش‌آمده یا دریافت آن را بین ۱۲ ماه سال آینده تقسیط کند یا از بخشی از این درآمد صرف نظر کند اما آن‌طور که حافظه ما یاری می‌کند وزارت امور اقتصادی و وزارت تعاون حافظه ضعیفی دارند و در سال آینده به دنبال حق و حقوقشان خواهند بود. ابراهیمی نیا در خصوص وضعیت صنف متبوع خود در پی شیوع بیماری کرونا در هفته گذشته گفت: در هفته گذشته ۲۰ درصد مراسم‌ها ملغی شد.

وی در خصوص لغو مجالس و نحوه محاسبه ضرر و زیان‌های وارده به صاحبان این اماکن گفت: ما به تمام تالارها و سالن‌های برگزارکننده مجالس اعلام کرده‌ایم که در راستای کمک به هم‌وطنان و مقابله با شیوع ویروس کرونا افرادی که در هفته جاری مراسم داشتند اگر مراسم خود را لغو کردند کلیه مبلغ ودیعه را بدون هیچ کم و کاستی به آنها عودت داده شود.

۹۸ درصد هتل‌ها تعطیل شدند

محمدعلی فرخ مهر، رییس اتحادیه هتل‌ها و هتل آپارتمان از تعطیلی صنف خود خبر داد و به خبرنگار ما گفت: ۹۸ درصد فعالیت صنف هتلداران کاهش یافته و تقریبا همه هتل‌ها و هتل آپارتمان ها به حالت تعطیل در آمده است.

وی با بیان این‌که باوجود تخفیف های ۴۰ تا ۶۰ درصدی در طول سال جاری ضریب اشغال کاهش داشت تاکید کرد: در سال جاری با وجود تخفیف های زیادی که اعمال کردیم ۴۰ درصد ضریب اشغال کاهش داشت اما از هفته گذشته که ویروس کرونا شیوع پیدا کرد بسیاری از اصناف زیان دیدند.

فرخ مهر با اشاره به این‌که ضریب اشغال در هتل‌های تهران به صفر رسیده است، افزود: با توجه به مشکل پیش آمده و تعطیلی هتل‌ها کارفرمایان حقوق اسفند ماه و عیدی کارکنان را کامل پرداخت کردند و امیدواریم در فروردین ماه شرایط به حالت عادی بازگردد.

رییس اتحادیه هتل‌ها و هتل آپارتمان ادامه داد: اگر دولت کمکی به این صنف نکند فاجعه پیش می آید و ۱۰ هزار نفری که در این صنعت به صورت مستقیم فعالیت دارند و ۲۰ هزار نفر خانوارهای آنها به مشکل می خورند. انتظار ما این است که دولت برای جلوگیری از این فاجعه ورود کند تا بتوانیم به کار خود ادامه دهیم.

وی افزود: با آقای مونسان وزیر میراث فرهنگی و آقای شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکاتباتی داشتیم که امیدواریم به درخواست این صنف رسیدگی کنند.

این مقام صنفی افزود: خواسته ما از دولت این است که برای پرداخت وام‌ها یک سال به ما تنفس دهد و پس از یک سال سود آن را هم دریافت کند اما جریمه در نظر نگیرد.

فرخ مهر به خواسته دیگر صنعت هتلداری پرداخت و گفت: یک ماه پیش وزارت تعاون به کارآفرینان تاکید کرد که پرسنل را تعدیل نکنید و ما هم این کار را انجام دادیم. در این شرایط خواسته ما هم این است که ۲۳ درصدی که قرار است به عنوان کارفرما پول بیمه را پرداخت کنیم دریافت نشود که این هم به نفع کارآفرینان و هم به نفع دولت است. اکنون اگر تعدیل نیرو اتفاق بیفتد دولت باید به آنها بیمه بیکاری پرداخت کند که میزان آن از حق بیمه کارآفرینان بسیار بیشتر است. وی از نظام بانکی خواست تا طبق لیست بیمه و حقوقی که پرداخت می کند به میزان سه ماه حقوق کارکنان به کارفرما وام بدهند تا نقدینگی واحدهای صنفی افزایش یابد.

بخشودگی بیمه و مالیات

حمید محمدی کمسرخ، رئیس اتحادیه قالیشویان گفت: با توجه به کاهش ۷۰ درصدی فعالیت صنف قالیشویان از سازمان امور مالیاتی و سازمان بیمه تأمین اجتماعی درخواست داریم تا معافیت‌هایی را برای این صنف در نظر بگیرند. وی با بیان اینکه صنف قالی‌شویان در ده ماه سال کار زیادی ندارند افزود: این صنف روی بازار شب عید حساب ویژه‌ای باز می‌کند و برای بهمن و اسفند برنامه‌ریزی می‌کند تا درآمد زیادی داشته باشد اما به دلیل شیوع ویروس کرونا مردم تقاضای خود را به یک‌سوم کاهش دادند.

محمدی تصریح کرد: سازمان امور مالیاتی می‌تواند برای کمک به اصناف بررسی‌های لازم را انجام دهد و بر اساس درآمد به‌دست‌آمده مالیات سال جاری را لحاظ کند اما متاسفانه به طور معمول سال پایه سال قبل از تشکیل پرونده است که اگر این روند امسال ادامه داشته باشد آسیب زیادی به این صنف وارد خواهد شد.

رئیس اتحادیه قالیشویان با بیان اینکه برخی نیروهای این صنف فصلی هستند تاکید کرد: برخی نیروها در این صنف فصلی و برخی دیگر به صورت ثابت فعالیت دارند اما سازمان تأمین اجتماعی متاسفانه به فکر درآمد خود است و اخیراً اخطاریه‌هایی را برای واحدهای مختلف ارسال کرده است. از این سازمان درخواست داریم تا بیمه افراد را به صورت اقساطی دریافت کنند تا این صنف بتواند به حیات خود ادامه دهد.

تعلیق وام‌های معوق

سیدعلی اصغر میرابراهیمی، رئیس اتحادیه دارندگان رستوران و سلف سرویس گفت: حدود ۶۰ درصد فعالیت این صنف کاهش پیدا کرده و این در حالی است که هزینه‌های هر واحد صنفی افزایش زیادی داشته است. وی تاکید کرد: ویروس کرونا باعث شد اصناف زیادی کار خود را در بهترین زمان برای سلامتی مردم تعطیل کنند و از دولت می‌خواهیم صاحبان اصناف که جزوی از مردم هستند هم مورد توجه قرار بگیرند. میر ابراهیمی از دولت خواست در بخش مالیات و بیمه دولت تجدیدنظر کند. اصناف یکی از مؤثرترین تأمین‌کنندگان بیمه و مالیات کشور هستند و در این شرایط از این دو سازمان می‌خواهیم به کمک اصناف بیایند.

رئیس اتحادیه دارندگان رستوران و سلف سرویس تصریح کرد: برخی واحدهای صنفی برای تجهیز و نوسازی مکان فعالیت، تسهیلاتی از بانک دریافت کردند و از نظام بانکی خواستار امهال سه‌ماهه وام‌ها هستیم تا واحدها بتوانند دوباره خودشان را پیدا کنند.

کاهش فروش در تمام اصناف

قاسم نوده فراهانی رئیس اتاق اصناف تهران با بیان اینکه در روزهای اخیر روند کاهشی فروش در تمام بخش‌های اصناف به‌خصوص مواد غذایی مشهود بوده است، گفت: پیش‌بینی می‌کنیم این روند در روزهای پیش رو نیز ادامه داشته باشد. رئیس اتاق اصناف تهران در پاسخ به این سؤال که باتوجه به شیوع ویروس کرونا و احتمال کاهش حضور فیزیکی مردم برای تهیه مایحتاج، آیا تدبیری برای ارسال کالاها اندیشیده نشده افزود: مردم می‌توانند خرید خود را با پیک دریافت کنند که در آن صورت هزینه تمام‌شده کالا افزایش می‌یابد؛ گویی تخفیفی که روی اجناس لحاظ می‌شود را باید پول پیک دهند.

نبض اقتصاد

بازگشت قیمت دلار به کانال ۱۴ هزار تومان

در حالی قیمت طلا و ارز در هفته قبل رکوردهای نجومی را ثبت کرده بود، روز شنبه با کاهش چشمگیر همراه بود تا جایی که دلار وارد کانال ۱۴ هزار تومان شد.

سیر نزولی قیمت طلا و ارز درحالی از آخرین روز هفته قبل آغاز و این هفته با شتاب بیشتری همراه شد که در روزهای گذشته رکوردهای بالای ۱۶ هزار تومان و شش میلیون تومان برای دلار و سکه در بازار ثبت شده بود.

شنبه اما قیمت دلار به کانال ۱۴ هزار تومان بازگشت و قیمت سکه نیز با کاهش چشمگیر علاوه بر بازگشت به کانال پنج میلیون تومان، رکورد پنج میلیون و ۴۰۰ هزار تومان را ثبت کرد.

فعالان بازار طلا و ارز علت ثبت رکوردهای نجومی در این بازار طی روزهای اخیر را فضای ملتهب بازارها ناشی از جو روانی می‌دانستند و تأکید داشتند این روال کوتاه‌مدت است و خیلی دوام نخواهد داشت. یك مقام مسؤول در نظام بانکی از جمله دلایل کاهش قیمت ارز و بازگشت به کانال ۱۴ هزار تومان را مدیریت بانك مرکزی بر مبنای ۱/۵ سال گذشته اعلام کرد و افزود: خرید و فروش ارز در قیمت حاشیه بازار و همچنین عرضه کافی روزانه بیش از صدمیلیون یورو در بازار ثانویه برای تأمین نیاز واردکنندگان در نیما توانست نیاز بازار را تأمین کند.

اصلاح ۱۸ هزار واحدی شاخص بورس

شاخص بورس در جریان معاملات بازار سهام ۱۸ هزار و ۲۵ واحد افت کرد.

در جریان دادوستدهای بازار سرمایه، تعداد پنج میلیارد و ۹۷۱ میلیون سهم و حق‌تقدم به ارزش ۴۵۷۹ میلیارد تومان در ۸۲۰ هزار نوبت مورد دادوستد قرار گرفت و شاخص بورس با افت ۱۸ هزار و ۲۵ واحدی در ارتفاع ۵۰۵ هزار و ۸۲۵ واحد قرار گرفت. شاخص‌های اصلی بازار سرمایه هم روز متعادل و منفی را پشت سر گذاشتند؛ به‌طوری که شاخص قیمت (وزنی - ارزشی) ۴۸۰۵ واحد، کل (هموزن) ۳۶۸۹ واحد، قیمت (هموزن) ۲۴۵۶ واحد، آزاد شناور ۱۸ هزار و ۶۴ واحد و شاخص‌های بازار اول و دوم نیز به‌ترتیب ۱۳ هزار و ۶۴۰ و ۳۴ هزار و ۲۴۷ واحد افت کردند.

بر اساس این گزارش، در بازارهای فرابورس ایران هم با معامله ۳۵۲۴ میلیون ورقه به ارزش ۳۳۸۲ میلیارد تومان در ۶۴۰ هزار نوبت، آیفکس ۲۰۹ واحد افت کرد و در ارتفاع ۶۵۳۴ واحد قرار گرفت.

گفتنی است افت ۱۸ هزار واحدی شاخص بورس پس از رشد ۴۵ هزار واحدی نماگر بازار سهام در هفته گذشته در حالی در جریان معاملات بازار سرمایه اتفاق افتاده که کاهش قیمت‌های جهانی و ریزش بورس‌های اروپا و آمریکا، توقف روند صعودی نرخ ارز، اجرای دستورالعمل حجم مبنا برای سهام شرکت بازار پایه فرابورس، بروز رفتار هیجانی سرمایه‌گذاران، شناسایی سود توسط برخی از سهامداران و تسویه معاملات اعتباری از جمله دلایل اصلاح و افت شاخص بورس به‌شمار می‌آید.

کاهش ۵۰۰ هزار تومانی قیمت سکه

رئیس اتحادیه طلا و جواهر از کاهش ۵۰۰ هزار تومانی قیمت سکه و ۵۰ هزار تومانی قیمت طلا در بازار خبر داد.

محمد ولی به خبرگزاری صداوسیما گفت: کاهش قیمت در انس جهانی باعث کاهش قیمت ارز، سکه و طلا شده است به طوری که هر انس جهانی از ۱۶۸۰ دلار به ۱۵۸۶ دلار و ۵۰ سنت رسیده و روند کاهش داشته است.

وی با اشاره به این‌که در هفته گذشته قیمت سکه از مرز شش میلیون تومان عبور کرده بود ادامه داد: به‌دلیل کاهش قیمت انس جهانی و کاهش قیمت ارز، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید، پنج میلیون و ۴۹۵ هزار تومان، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم پنج میلیون و ۴۷۰ هزار تومان و نیم سکه دو میلیون و ۸۷۰ هزار تومان، ربع سکه یك میلیون و ۷۷۰ هزار تومان و هر قطعه سکه یك گرمی نیز، ۹۵۰ هزار تومان معامله شد.

رئیس اتحادیه طلا و جواهر با اشاره به این‌که قیمت طلا نسبت به هفته گذشته ۵۰ هزار تومان کاهش یافت ادامه داد: هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز، ۵۵۶ هزار و ۴۰۰ تومان و هر مثقال طلای ۱۷ عیار دو میلیون و ۴۱۰ هزار تومان در بازارهای داخلی به فروش رسید.